

Beschermingsplan Akkerplanten

Akkerleeuwenbek (*Misopates orontium*)

Beschrijving

Akkerleeuwenbek is een éénjarige soort, die maximaal 30 cm hoog wordt. De stengel is rechtopstaand en heeft weinig tot geen zijtakken. De lange smalle bladeren staan verspreid langs de stengel. De bloemen zijn rozerood met donkere strepen. Ze staan in de bladoksels aan het einde van de stengel. De soort kiemt vooral in de voorzomer en bloeit van juli tot augustus. Het zaad kan in de grond lang kiemkrachtig blijven.

Groeiplaats

Akkerleeuwenbek is een soort van bieten-, aardappel- en andere hakvruchtakkers, van randen van graanakkers en van moestuinen. Ze komt voor op matig droge, humushoudende, meestal kalkarme, niet te zware grond. Ze groeit vooral op lemig zand, löss en zandige rivierklei. Ze komt vaak voor samen met andere, algemene akkerplanten als Kroontjeskruid, Rood guichelheil en Zwarte nachtschade, maar ook wel met minder algemene soorten als Gele ganzenbloem en Akkerandoorn. Akkerleeuwenbek komt, behalve in akkers, ook voor langs spoorwegen bij Nijmegen.

D. Prins

Verspreiding in Nederland

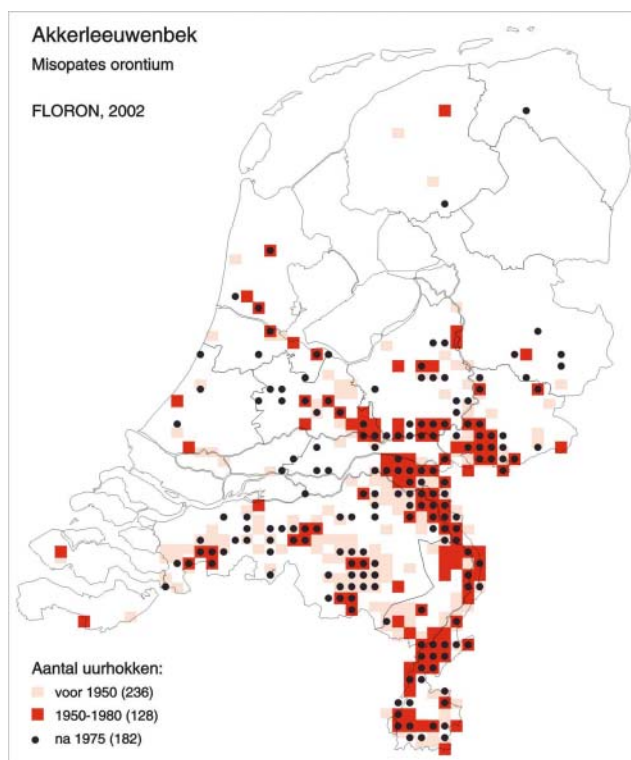
Vroeger was Akkerleeuwenbek plaatselijk vrij algemeen in de zuidoostelijke helft van Nederland. In het noorden en het westen is de soort altijd een zeldzame verschijning geweest. Vooral in het oostelijk riviereengebied, Limburg en delen van Brabant kwam de soort vrij veel voor. Nog steeds ligt het zwaartepunt van de verspreiding in die streken, maar de soort is daar wel behoorlijk achteruitgegaan. Vóór 1950 kwam hij in 236 uurhokken (5x5 km) voor, na 1975 nog maar in 171, een achteruitgang van zo'n 25 %. De eigenlijke achteruitgang is echter groter, want ook binnen de uurhokken waar hij nog voorkomt is hij veel minder algemeen geworden. Op kilometerhokniveau is de soort met meer dan tweederde afgenomen.

Bedreigingen

Zoals bij vrijwel alle akkerplanten is de intensivering van de landbouw de reden voor het verdwijnen van de Akkerleeuwenbek. Door de intensieve onkruidbestrijding maakt de soort weinig kans om tot zaadvorming te komen. Daarnaast zorgt de hoge bemestingsdruk er voor dat andere, meer concurrentiekrachtige kruiden worden bevoordeeld.

Beschermingsmaatregelen

Omdat het zaad van Akkerleeuwenbek in de grond lang kiemkrachtig blijft, zijn er in principe goede kansen voor herstel op akkers in de streken waar de soort vanouds voorkwam. Het staken van de chemische onkruidbestrijding en het verminderen van de bemestingsdruk zijn maatregelen die Akkerleeuwenbek bevorderen. Daarnaast moet het gewas niet te dicht staan. Deze maatregelen zijn niet alleen in akkerreservaten, maar ook langs perceelranden te nemen.

Beschermingsplan Akkerplanten

Akkerleeuwenbek (*Misopates orontium*)

Waarom zijn soortbeschermingsplannen nodig?

Sommige planten en dieren kunnen in ons land alleen overleven als we onze uiterste best daarvoor doen, door zoveel mogelijk maatregelen te treffen om de soort te behouden.

Daarvoor zijn soortbeschermingsplannen opgesteld. Hierin staat wat er nodig is om de soort in Nederland te laten voortbestaan.

Omdat veel van de soorten niet zo bekend zijn, is voor elke soort een "factsheet" gemaakt, met daarop een samenvatting van de belangrijkste informatie. Naast een beschrijving van de soort, met een foto, is op een kaartje aangegeven waar de soort nog voorkomt. Ook is aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn en, misschien nog wel belangrijker, wat de mogelijke oplossingen hiervoor zijn.

De factsheets zijn gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ze zijn bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met de soorten, maar ook voor andere geïnteresseerden.

Meer weten?

Voor meer informatie over dit en andere soortbeschermingsplannen:

Website Soortbescherming

www.soortbescherming.nl

e-mail: info@soortbescherming.nl

Voor informatie over wilde planten in Nederland:

FLORON

www.floron.nl

Om het Beschermingsplan Akkerplanten te bestellen:

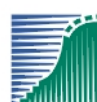
Expertisecentrum van het ministerie van LNV

Postbus 482

6710 BL Ede

tel. 0318-822500

DLV Groen & Ruimte
Projecten met draagvlak

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit